



VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtionosuusjärjestelmän kehittämistä koskeva esiselvitys

31.1.2019 Tanja Rantanen
Kehyskuntaverkosto, Kangasala



Miksi valtionosuusjärjestelmää ja kuntien rahoitusta on tarpeen arvioida

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuudella pyritään turvaamaan kuntien mahdollisuudet pitää yllä riittävät peruspalvelut eri osissa maata.
- Maakunta- ja sote-uudistuksen myötä 70 prosenttia laskennallisesta valtionosuudesta siirtyy maakuntien rahoitukseen. Kuntien tehtävät ja talous muuttuvat samalla merkittävästi.
- Kuntien väestön ja talouden eriytymiskehitys jatkuu. Tämä asettaa omat vaatimuksensa myös kuntien rahoitusjärjestelmien toimivuudelle.



Sote-uudistuksessa tuloja ja kustannuksia siirtyy yhtä paljon

Siirtyvät kustannukset 17,6 mrd. euroa (2018 tasossa)

Kuntien taloudesta poistuvat nopeasti kasvavat ikääntymismenot.

Siirrettävät valtionosuudet:

6,0 mrd. euroa eli noin 1/3
siirrettävistä tuloista

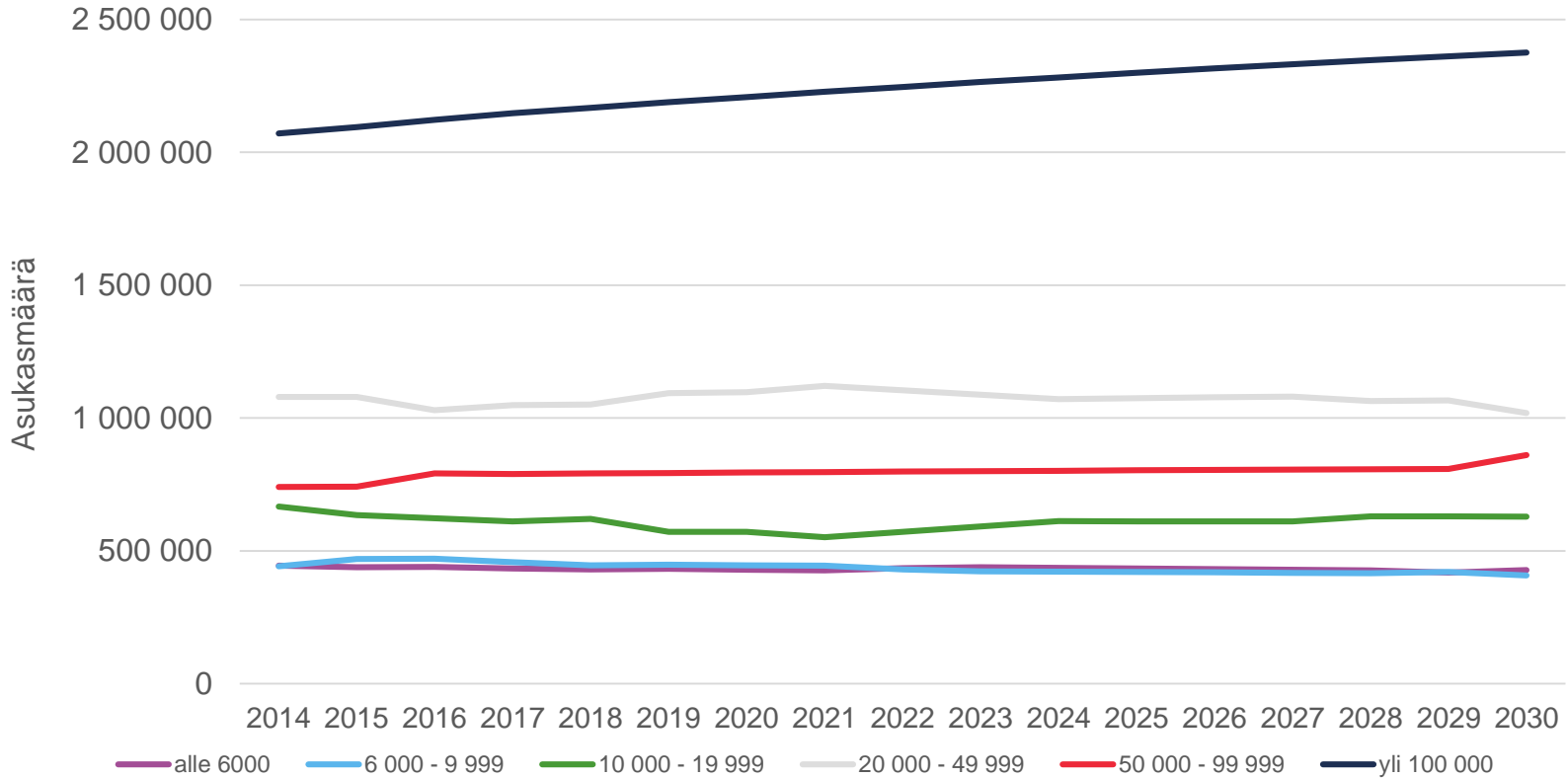
Siirrettävät verotulot

11,65 mrd. euroa

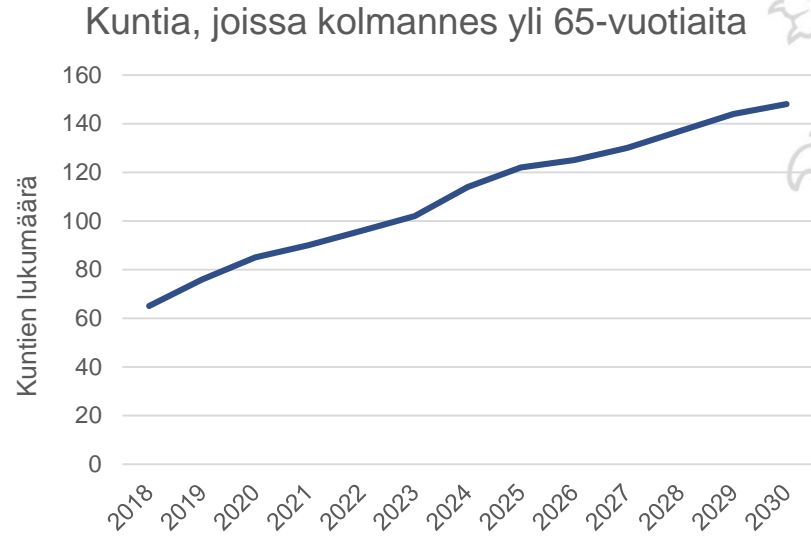
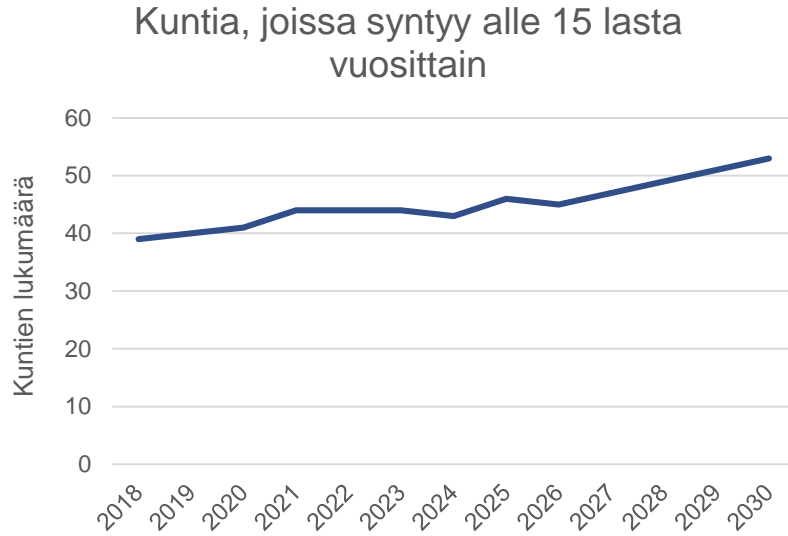
- Kunnallisvero -11,58 %-yks.
- Yhteisöverosta 0,6 mrd. euroa.

Siirto on koko maan tasolla kustannusneutraali, mutta kuntakohtaisesti siirtyvien tulojen ja kustannusten erot ovat suuret

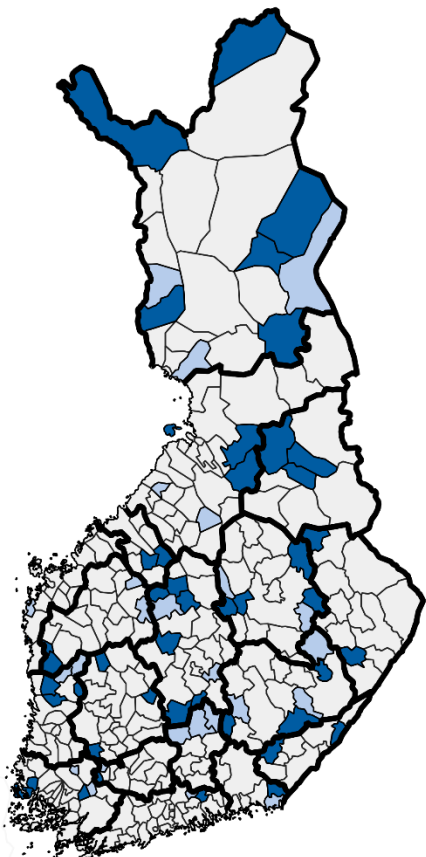
Väestön keskittyminen suuriin kaupunkeihin jatkuu



Väestökehitys muuttaa kuntia



Alhaisen syntyvyyden kunnat



Vuonna 2017

- 47 kuntaa, joissa syntyi alle 15 lasta
- 72 kuntaa, joissa syntyi alle 20 lasta

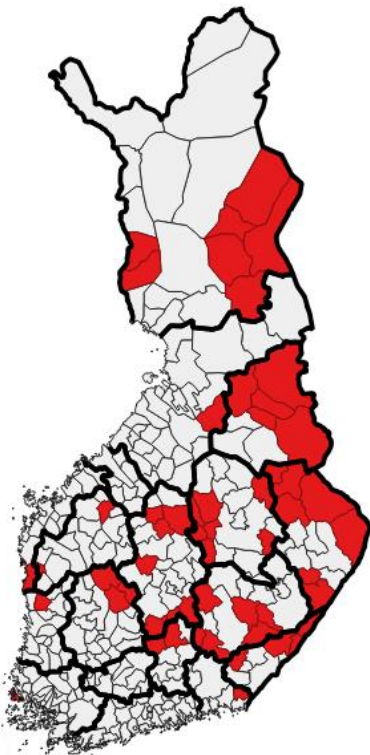
Alhaisen syntyvyyden kunnat ovat

- pieniä (keskimäärin parituhatta asukasta)
- Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä 33 % eli yli maan keskiarvon

Kunnat, joissa yli 65-vuotiaita yli kolmannes

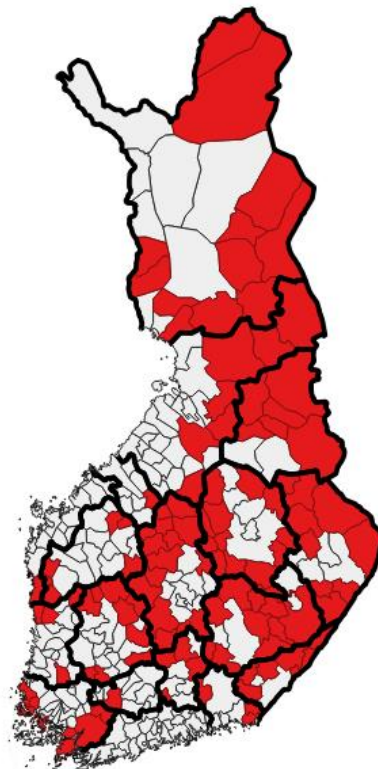
2020

82 kuntaa



2040

147 kuntaa



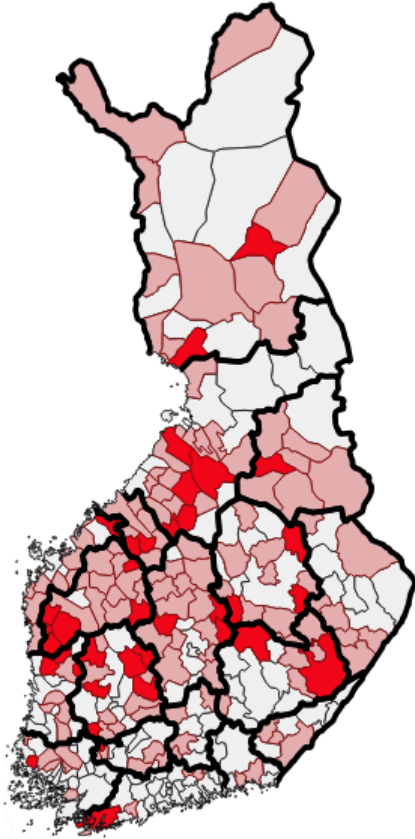
Kuntien tuloveroprosenttien erot

	Max - Min	95 % - 5 %
1992	5,5	2
1998	4,75	2,25
2008	5	2,25
2018	5,5	2,5



Veroprosentit kartalla

- Tumma: väh. 22 % (38)
- Vaalea: väh. 21 % (166)



Vos-järjestelmän esiselvityksessä käydään läpi mm. seuraavia kysymyksiä ottaen huomioon toimintaympäristön muutos

- Millä tavoin ja missä suhteessa tuloja ja kustannuksia tulevaisuudessa olisi tasattava kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmässä
- Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus ja sen kehittämistarpeet
- Veromenetysten kompensaatiot
- Onko järjestelmän kannustavuutta mahdollista lisätä
- Kuntaperustaisen ja ylläpitäjäjärjestelmän suhde (esi- ja perusopetuksen rahoitus)



Työn organisointi

- VM asetti kuntien valtionosuusjärjestelmän kehittämistä selvittävän sihteeristön toimikaudelle 15.11.2018-28.2.2019
 - VM, OKM, STM, Suomen Kuntaliitto
- Työpajat:
 - Verokompensaatiot 12.12.
 - VM:n ja OKM:n työpaja 11.1.
 - Suuret kaupungit 17.1.
 - Tutkijat; pienet kunnat 18.1.
 - Kehyskunnat 31.1.
- Verkkokysely kunnille





VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tanja Rantanen

Finanssineuvos

Puh. 0295 16001 (vaihde)

Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi

www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä

vm-viestinta@vm.fi

Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

